

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นศาล¹

เดชา พูนมะเริง²

เป็นที่ทราบกันดีว่าสังคมไทยในปัจจุบันนี้มีความหลากหลายทางสังคมและมีความสลับซับซ้อนมากกว่าแต่ก่อนเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการที่มีระบบเทคโนโลยีดิจิทัลต่างๆ เข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก อันเป็นการพลวัตของสภาพสังคม เช่นเดียวกันกับระบบกฎหมายย่อมต้องมีการพัฒนาแก้ไขปรับปรุงให้สอดคล้องกับสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันมีการพัฒนาการทั้งกฎหมายแพ่งและกฎหมายอาญา ทั้งประเภทกฎหมายเอกชนและกฎหมายมหาชน มีความเป็นสากลทัดเทียมกับนานาอารยประเทศขึ้นเป็นลำดับเรื่อยมา แต่ต้องยอมรับว่ายังมีกฎหมายอีกหลายอย่างที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ทันสมัยมีความเป็นสากลมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกฎหมายอาญาที่เป็นการกระทบถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เกี่ยวกับเนื้อตัวร่างกาย เช่น ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นศาล เป็นต้น ย่อมมีผลกระทบและความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นตามมาไม่ว่าจะส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐเองที่มีภาระค่าใช้จ่ายในการดูแล และผลกระทบโดยตรงต่อตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย และต่อบุคคลภายในครอบครัวของเขานั้นเอง หากบุคคลนั้นหรือใครก็ตามที่ได้รับการปฏิบัติว่าเขาได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม เป็นการเลือกปฏิบัติ ย่อมสร้างบาดแผลทางใจต่อผู้นั้น และนำไปสู่ความรุนแรงปัญหาอื่นตามมา โดยเฉพาะเรื่องการปล่อยชั่วคราวหรือระบบการปล่อยชั่วคราวของไทย ปัจจุบันยังมีการยึดโยงกับเงินหรือทรัพย์สิน หลักทรัพย์ หลักประกันต่างๆ ที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์กำหนดวงเงินประกันและหลักประกันเป็นหลัก ซึ่งมีสาเหตุจากผู้พิพากษายังไม่มีข้อมูลเพียงพอเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ประกอบการพิจารณาตัดสินใจหรือใช้ดุลพินิจได้อย่างรอบคอบ หากพิจารณาปล่อยตัวไปแล้วจะหลบหนีหรือไม่ จะไปกระทำความผิดซ้ำและก่ออันตรายประการอื่นหรือไม่อย่างไร เนื่องมาจากหากเป็นชั้นฝากขัง ในคำร้องคัดฟ้องฝากขังของเจ้าพนักงานตำรวจก็จะมีเพียงข้อมูลเพียงบางส่วนเกี่ยวกับพฤติการณ์การจับกุมและข้อหาฐานความผิด โดยที่ไม่มีประวัติข้อมูลเกี่ยวกับสภาพครอบครัว สังคม ฐานะทางการเงิน ประวัติการกระทำความผิด การประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาอบรมต่างๆ เพื่อศาลจะได้มีข้อมูลนำมาประกอบการประเมินการใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราว จึงเป็นสาเหตุที่จำเป็นต้องไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นศาล จึงถือว่าเป็นการที่กระทบสิทธิและเสรีภาพของ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นศาล โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ตันศิริ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา ตันศิริ และรองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสวรรค์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บุคคล ผู้ต้องหาหรือจำเลยและครอบครัว ตลอดจนสังคมเป็นอย่างมาก โดยที่บุคคลนั้น ยังไม่มีคำพิพากษา หรือคำตัดสินว่าเป็นผู้กระทำความผิดแต่อย่างใด

สำหรับประเทศไทย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นศาล ได้มีบัญญัติอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งถือเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้สำหรับการปกครองประเทศของไทยและอีกหลายประเทศทั่วโลก โดยมีการบัญญัติรับรองคุ้มครองเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หากผู้ใดละเมิดย่อมได้รับการคุ้มครองและยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในศาลได้ อีกทั้งยังกำหนดให้ความเสมอภาคกันในทางกฎหมายด้วย สิทธิเสรีภาพต้องได้รับการคุ้มครองเท่าเทียมกัน จะเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลหนึ่งคนใด เพื่อความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนา ถิ่นกำเนิด สีผิว เพศ ฯลฯ มิได้ การจับและคุมขังบุคคลก็จะกระทำมิได้ รวมไปถึงการทรมาน ทารุณกรรม ลงโทษด้วยวิธีโหดร้ายเช่นกันก็ไม่สามารถทำได้ เว้นแต่มีบทกฎหมายบัญญัติไว้ในเรื่องนั้นๆ ที่เป็นข้อยกเว้นตามเหตุผลความจำเป็นเพื่อความสะดวกของบ้านเมือง และที่สำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้ ยังมีการบัญญัติว่าในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นไม่มีความผิด และจนกว่าจะมีคำพิพากษาให้ถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิด จะถือปฏิบัติต่อบุคคลผู้นั้น เสมือนว่าเป็นผู้กระทำความผิดแล้วมิได้³

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ให้ความสำคัญต่อสิทธิและเสรีภาพที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีอยู่ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะในส่วนที่ว่าด้วยสิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว จึงถือเป็นหลักว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยพึงได้รับการอนุญาตปล่อยตัวชั่วคราว เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นต้องควบคุมหรือขังผู้ต้องหาหรือจำเลยอย่างชัดเจน ตามหมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย ซึ่งกำหนดและวางหลักไว้ว่า

บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือ หมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

และยังกำหนดไว้ว่า บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย ที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้ ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ และจะบังคับให้บุคคลให้การเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองมิได้

การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนี

คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณา และจะเรียกหลักประกันจนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องเป็นไป ตามที่กฎหมายบัญญัติ

³ ประดิษฐ มะโนทัย, การค้นคว้าอิสระ “การปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวนและในชั้นศาลโดยใช้หลักประกันร่วมกัน” หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2558.

ดังนั้น หลักสิทธิเสรีภาพ หลักสันนิษฐาน หลักนิติธรรม กระบวนการยุติธรรม การปล่อยตัวชั่วคราว จึงเป็นหลักการที่สำคัญอย่างยิ่งและควรตระหนักอย่างมาก โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องการปล่อยตัวชั่วคราวในชั้นศาล ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะผู้ต้องหาหรือจำเลยก็ตาม การได้รับโอกาส การได้รับสิทธิในการพิจารณา การได้เข้าถึงการขอปล่อยตัวชั่วคราวในชั้นศาลอย่างเท่าเทียมเสมอภาคกัน นั้นคือสิ่งหนึ่งของความยุติธรรมเช่นกัน

ด้วยสถานการณ์ของสังคมไทยในยุคปัจจุบัน ต้องยอมรับว่า ยังมีความเหลื่อมล้ำทางสังคมอยู่อย่างมาก เห็นได้จาก คำกล่าวที่ว่า “คุณมีไว้ขังคนจน” ซึ่งเป็นการตอกย้ำที่ว่าระบบกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย คนรวยเท่านั้นที่เข้าถึงความยุติธรรม หรือการประกันตัวในชั้นศาล ส่วนคนจนยากที่จะเข้าถึง การได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว⁴ ทั้งที่บุคคลนั้นก็ยังถือว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ไม่ควรได้รับการถูกคุมขัง เพราะความจน ไม่มีเงินประกันตัว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการปล่อยตัวชั่วคราว ผู้ยื่นคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราวโดยผู้ต้องหาหรือจำเลยเอง และผู้มีส่วนหรือประโยชน์เกี่ยวข้อง และกำหนดถึงเหตุที่จะไม่ให้ปล่อยตัวชั่วคราว ได้แก่ มีเหตุเชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี จะไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน จะไม่ไปก่อเหตุอันตรายใดๆ หรือแม้แต่ความน่าเชื่อถือของผู้ร้องขอประกันก็จะเป็นองค์ประกอบหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตปล่อยตัวชั่วคราว ซึ่งคดีที่ขอปล่อยตัวชั่วคราวนี้ ในคดีอื่นๆ ที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสิบปี จะปล่อยโดยไม่มีประกันเลยก็ได้ หรือจะให้มีการประกันก็ได้ หรือมีประกันและมีหลักประกันด้วยก็ได้แล้วแต่พฤติการณ์ลักษณะความร้ายแรงแห่งคดี เหตุผลความจำเป็นไม่เหมือนกัน แต่ถ้าปล่อยโดยไม่มีประกันนั้น ก่อนปล่อยตัวไป เพียงแต่ให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นสาบานหรือปฏิญาณตนว่าจะมาตามทีนัด แต่มีคดีที่อัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปีขึ้นไปนั้น จะต้องมีการประกันทุกคดี และอาจจะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้ตามแต่กรณี ซึ่งถ้ามีหลักประกันนั้นจะกำหนดให้มีหลักประกัน 3 ชนิด คือ เงินสด หลักทรัพย์ และบุคคล มาวางประกันไว้ต่อศาล ซึ่งหลักทรัพย์นั้นอาจเป็นโฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ สลากออมสิน หนังสือค้ำประกัน เป็นต้น

อย่างไรก็ตามเมื่อได้ค้นคว้า ขอสรุปเกี่ยวกับปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยตัวชั่วคราวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นศาล ดังนี้

1. ปัญหาประการแรก คือ ปัญหาการปล่อยตัวชั่วคราวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาในชั้นศาล โดยการกำหนดให้มีการประกันและหลักประกัน หรือปัญหาเกี่ยวกับการเรียกหลักประกันตามที่กฎหมายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติเอาไว้ในตัวเอง ในมาตรา 108 (4) มาตรา 108/1 (4) มาตรา 110 และมาตรา 114 จากการค้นคว้า ทำให้ทราบว่าปัจจุบันศาลไทยหรือผู้พิพากษาหลักเล็งไม่ได้ ไม่มีทางเลือกหรือตัดสินใจเป็นอย่างอื่นได้มากนัก อาทิเช่น ข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลยราย

⁴ โอรสา สุวรรณชาติ, ศาตรา แก้วแพง, ภาณุพนธ์ “มาตรการลดความเหลื่อมล้ำของการได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา” หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

นั้นๆ จึงส่งผลทำให้มีแนวคิดยังยึดโยงกับหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินเงินทองของมีค่า เพื่อเป็นหลักประกันในการป้องกันมิให้จำเลยหลบหนี หรือมาศาลตามกำหนดนัด ตามหลักการคิดที่ว่า ไม่มีผู้ใดที่อยากจะสูญเสียทรัพย์สินเงินทองของมีค่าที่หามาได้ หรือก่อให้เกิดเดือดร้อนแก่ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินที่นำมาวางเป็นประกัน ถึงแม้บางครั้งอาจจะพิจารณาให้ปล่อยชั่วคราวได้ จึงใช้กฎหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 (4) มาตรา 108/1 (4) ที่วางหลักและบัญญัติเอาไว้

ขอเสนอแนะ หากมีการยกเลิกหรือแก้ไขบางประการเกี่ยวกับเหตุที่ศาลจะไม่สั่งให้ปล่อยตัวชั่วคราว ซึ่งไม่ควรมิเหตุที่ว่า ผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันไม่น่าเชื่อถือ ออกเสีย และควรแก้ไขมาตรา 110 โดยกำหนดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวจะต้องมีประกันเท่านั้น ก็อาจจะเพียงพอ ไม่จำเป็นต้องบัญญัติว่า จะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้ และแก้ไขหรือยกเลิกมาตรา 114 โดยกำหนดให้เหลือเพียง หลักประกันที่มี คือ มีบุคคลมาเป็นหลักประกัน เท่านั้นน่าจะเพียงพอ โดยตัดเรื่อง มีเงินสดมาวาง มีหลักทรัพย์อื่นมาวาง ออกเสีย เพราะเป็นสาเหตุหลักที่มาของการเรียกหลักประกัน สะท้อนให้เห็นถึงการยังยึดโยงกับทรัพย์สินเงินทอง สถานะทางเศรษฐกิจดังเช่นอดีตที่ผ่านมา ซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหานักโทษล้นคุกได้

2. ปัญหาประการต่อมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับความเสมอภาค ความเท่าเทียมในการเข้าถึงการปล่อยตัวชั่วคราวของผู้ต้องหาหรือจำเลยคดีอาญาในชั้นศาล หากกล่าวถึงการเรียกหลักประกัน หลักทรัพย์ในการขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นศาล หากไม่มีการแก้ไขกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับหลักประกันในมาตรา 108 (4) ที่เป็นองค์ประกอบข้อพิจารณาในการปล่อยชั่วคราว มาตรา 108/1 (4) เหตุที่ศาลจะสั่งไม่ให้ปล่อยชั่วคราว มาตรา 110 ที่ว่า ในคดีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปีขึ้นไป ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวต้องมีประกัน และจะมีหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้ และวรรคสองของมาตราดังกล่าวนี้ ในคดีอย่างอื่นจะปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเลย หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันด้วยก็ได้

ขอเสนอแนะ หากมีการแก้ไขในเรื่องกำหนดให้มีหลักประกันนี้ หากมีการแก้ไข ยกเลิกหรือตัดออกย่อมเป็นการสร้างให้เกิดความเสมอภาค เท่าเทียมอย่างแท้จริง เพราะจะไม่ต้องคำนึงถึงฐานะความร่ำรวย ความยากจน จำเลยหรือผู้ต้องหาทุกคนนั้น มีสถานะเท่าเทียมกัน ระดับเดียวกัน มีสิทธิเท่าเทียมกัน ไม่มี ความเหลื่อมล้ำในสังคม หากจำเลยหรือผู้ต้องหาทุกคนต้องการปล่อยชั่วคราว ก็อาจมีมาตรการวิธีการอื่นๆ มาใช้แทนที่ไม่ใช่หลักประกันหรือหลักทรัพย์ใดๆ

3. ปัญหาประการสุดท้าย คือปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานในการใช้ดุลพินิจของศาลในการอนุญาตปล่อยตัวชั่วคราวของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาในชั้นศาล ดังนี้ จากการค้นคว้าเห็นว่า ถ้าหากการพิจารณาเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวที่บัญญัติกำหนดอยู่ในปัจจุบันในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พบว่าเปิดช่องว่างหรือโอกาสให้ศาลหรือผู้พิพากษาใช้ดุลพินิจเป็นอย่างมาก เพราะมีการกำหนดให้มีการประกันและกำหนดให้มีหลักประกัน และในการใช้ดุลพินิจนั้นก็จะมีการปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน การปล่อยชั่วคราวโดยให้มีประกัน และมีทั้งการปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันและหลักประกัน ดังนั้นจึงเป็นการยากที่ศาลหรือผู้พิพากษาจะพิจารณาวินิจฉัยคำร้องเป็นไปโดยมาตรฐานเดียวกันหรือใกล้เคียงกันอย่างยิ่ง ดังนั้น ควรมีการแก้ไขยกเลิกการปล่อยชั่วคราวโดยการกำหนดให้มีหลักประกันตาม มาตรา 108 (4)

ที่บัญญัติเกี่ยวกับข้อพิจารณาประกอบการปล่อยชั่วคราว มาตรา 108/1 (4) เหตุที่ศาลจะสั่งไม่ปล่อยชั่วคราว มาตรา 110 ที่วางหลักไว้ว่า ในคดีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสิบปีขึ้นไป ถูกปล่อยชั่วคราวต้องมีประกัน และหลักประกันด้วยหรือไม่ก็ได้ วรรคสอง ก็วางหลักไว้ว่า ในคดีอย่างอื่น จะปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกันเลย หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันด้วยก็ได้ และมาตรา 114 ก็แก้ไขให้มีเพียง กำหนดให้บุคคลมาเป็นหลักประกันก็เพียงพอ ก็จะเป็นการลดปัญหาความแตกต่างหรือมาตรฐานในการใช้ดุลพินิจของศาลในการพิจารณาคำร้องปล่อยชั่วคราวที่เกี่ยวกับการกำหนดให้มีหลักประกันได้ดียิ่งขึ้น

ขอเสนอแนะ ศาลจะต้องมีเครื่องมือหรือวิธีการอื่นที่ดีกว่าการเรียกหลักประกัน อาทิ เช่น การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดตามตัวบุคคล การใช้ระบบประเมินความเสี่ยง การตั้งผู้กำกับดูแล เป็นต้น เพื่อลดปัญหาในการใช้ดุลพินิจของศาลให้ลดช่องว่างลงหรือผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ที่กำหนดแน่นอนเป็นมาตรฐาน เพื่อยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติการพิจารณาสั่งคำร้องขอปล่อยชั่วคราว เพื่อมิให้เกิดความลักลั่นเหลื่อมล้ำ ส่งผลต่อความรู้สึกรับรู้ของผู้ต้องหาหรือจำเลยตลอดจนผู้ขอปล่อยชั่วคราวในมาตรฐานการใช้ดุลพินิจพิจารณาใดๆ

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นศาลนั้น ล้วนแต่มีประเด็นเกี่ยวกับหลักประกัน หลักทรัพย์ ที่เป็นทรัพย์สินมีมูลค่าเป็นสำคัญ ต่างจากการใช้บุคคลหรือตำแหน่งมาใช้ในการขอปล่อยตัวชั่วคราว ซึ่งในการแก้ไขปัญหามกฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในชั้นศาล โดยการกำหนดให้มีประกันและหลักประกันนั้น ผู้ค้นคว้าเห็นว่า ควรแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในประเด็นเกี่ยวกับเงื่อนไขหลักเกณฑ์ในการพิจารณาปล่อยตัวชั่วคราวในชั้นศาล โดยไม่ต้องกำหนดให้มีหรือใช้หลักประกัน อันสื่อถึงการพิจารณาที่ยึดโยงเกี่ยวกับหลักทรัพย์ ทรัพย์สินเงินทองของที่มีมูลค่า มีราคาอันเป็นการแสดงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ตามมาตรา 108 (4) 108/1 (4) มาตรา 110 มาตรา 114 ควรแก้ไขปรับปรุงเกี่ยวกับข้อพิจารณาประกอบการปล่อยชั่วคราว ในมาตรา 108 (4) ที่กำหนดว่า ...เชื่อถือของผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันได้เพียงใด หรือแก้ไขเป็นว่า ..เชื่อถือผู้ร้องขอประกัน...ต่อมาควรยกเลิกแก้ไข เหตุที่ศาลจะสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ตามประมวลวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108/1 (4) ที่ว่า ... “ผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันไม่น่าเชื่อถือ”... เป็น ..ผู้ร้องขอประกัน....

ขณะเดียวกันควรเพิ่มมาตรการหรือบทกำหนดโทษในกรณีที่เมื่อผู้ต้องหาได้รับการปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกันและต่อมาผู้ต้องหาหลบหนีไป ด้วยการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีบทลงโทษ สำหรับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หลบหนีระหว่างการปล่อยตัวชั่วคราวหรือการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลในการอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวในมาตรา 190 ของประมวลกฎหมายอาญาด้วย เพิ่มเป็นมาตรา 190/1 ผู้ใดหลบหนีระหว่างการได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวไปจากศาล พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจในการปล่อยตัวชั่วคราว ต้องระวางโทษ..... เพื่อเป็นการป้องปรามยับยั้งมิให้คิดหรือส่งเสริมการหลบหนีการปล่อยชั่วคราวตามคำสั่งศาล

เอกสารอ้างอิง

ณัฐพงษ์ ชุชมกลิ่น, “ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราวในคดีอาญา.” บทความ หลักรัฐ

นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ประดิษฐ์ มะโนทัย, “การปล่อยชั่วคราวในชั้นสอบสวนและในชั้นศาลโดยใช้หลักประกัน

ร่วมกัน.” การค้นคว้าอิสระหลักรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย

สุโขทัยธรรมาธิราช, 2558.

โอระสา สุวรรณชาติ, ศาตรา แก้วแพง. “มาตรการลดความเหลื่อมล้ำของการได้รับ

การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลยในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา.” ภาคนิพนธ์

หลักรัฐศาสตรมหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยทักษิณ.